העיניים מטעות אותנו. לפעמים אנחנו מסתכלים ואיננו רואים (פתגם עתיק אומר לנו כי אילו היינו דגים, הדבר האחרון שהיינו מגלים היה מים!), ולפעמים אנחנו רואים אך איננו מבינים את מה שאנחנו רואים. כולנו רואים את העירואים של ימינו אנו, אך וודאי שאף אחד מאיתנו אינו מבין את פשר הדברים. לי 'ברור' שאנחנו נמצאים בתהליך מכוון, אך לא אנחנו מי שמכוון אותו. במשל\נמשל שהזכרנו בדף של יום **כ"ו במנחם אב** ("כאשר מסתכלים בגלגלי מכונית בלבד, נראה כאילו הם פשוט מסתובבים, בפעולה שחוזרת על עצמה אין-ספור פעמים. כדי לראות ש"קורה משהו", שהמכונית באמת מתקדמת, צריכים או לשאת (להרים) את העיניים ...") כאשר מתבקשים אנו לחשוב בחודש זה על "לשוב מדרכנו הרעה" קל לנו יותר לראות את החסרונות שיש בזולת, בחברה, בממסד – מאשר בעצמנו. "**עיניים להם ולא יראו.**" לא זאת התהליך של תשובה, תהליך שדורש מאיתנו להאמין שיש בפני מי לתת דין וחשבון על מעשינו בעולם הזה, שיש בורא עולם, וגם שדורש מאיתנו להפנים את המבט. אם נמשיך לחפש את התשובה למבוכה שלנו מבחוץ, דומני שנמשיך "ללכת לאיבוד" במבוך זה.
המוצא למבוך לע"ד הוא לא צבאי (בלבד) ולא מדיני (בלבד) ולא שילוב של שניהם גם יחד (בלבד), אלא שנפעיל את חוש הראייה שלנו להסתכל פנימה.
האם הוגן הוא לדרוש "פרטנר" טוב מהמחנה הערבי כאשר אנחנו לא מהווים "פרטנר" טוב בעצמנו? הרי לָמה אנחנו חותרים? כל פלח בחברה הישראלית והכיוון שהוא מושך אליו. האם כולם צודקים? האם אף אחד לא צודק? האם רק אחד צודק?
והנה אומר הנביא ישעיהו [ס' 21] "**ועַמֵּך כולם צדיקים ...**" מכאן אפשר להסיק שכולם צדיקים. וכולם צודקים. אלא, כוונת הכתוב היא כי כאשר אנחנו פועלים ביחד כ"עם ה' ", כ"עם אחד", כאשר אנו בונים עַם שלם בבית שלם, ומקיימים את המצווה: "צדק צדק תרדוף..." – כאשר הצרכים של הזולת, ולא חסרונותיו, הם מה שחשוב בעיניי; כאשר החסרונות שלי ולא הצרכים שלי הם הדבר החשוב בעיניי; כאשר אני מחפש דרכים לבנות עם יחד ולבנות עם מגובש, אזי אני מתחיל להרגיש את החשיבות של כל יהודי באשר הוא יהודי. אזי, אני לא יכול לוותר על אף אחד חו"ח. כל אחד מאיתנו הוא שליח בעולם הזה של בורא העולם.
אחת השליחויות של כל יהודי הוא לבנות מחדש את המרקם הסגולי שנקרא "עם ישראל"...

השבת אנחנו קוראים בתורה את פרשת "כי-תצא", הפותחת בפסוק, "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידיך ושבית שביו." [דברים כ"א 10] ומסתיימת בעניין מלחמת עמלק, "והיה בהניח ה' אלוקיך לך מכל אויביך מסביב, בארץ אשר ה' אלוקיך נותן לך נחלה לרשתה, תמחה את זכר עמלק

מתחת השמיים לא תשכח." [שם כ"ה 19] בהקשר זה ובמתייחס לאזהרת חז"ל, "תנו רבנן: ונשמרתם מכל דבר רע – שלא יהרהר אדם ביום, ויבוא לידי טומאה בלילה..." [מסכת עבודה זרה כ:] כותב הרב מרדכי אלון, =אתה, החייל במחנה ה', לא רק על מחשבותיך אתה צריך לשלוט, אלא אפילו על החלום שתחלום בלילה הבא. אפילו הכח המדמה צריך להיות תחת שליטתך.
ואיך עושים זאת? נשמרים מכל דבר רע, מכל מחשבה, מכל הרהור. אבל איך את זה מצליחים לעשות? מתחברים לתורת החסד, למידת הנתינה האלוקית שבך, המולידה בך את האחריות לא רק לעצמך, אלא גם לדורותיך אחריך.
דווקא במלחמה, דווקא ב"כי תצא למלחמה על אויביך" – דווקא ברגע שבו האדם באופן כללי, טבעי נורמאלי, מתיר לעצמו הרבה הרבה מאותם הדברים שבדרך כלל הוא אוסר על עצמו – שם באה התורה ומגלה תגלית. שם התורה מגלה כמה האדם יכול להיות בן חורין. כמה כח יש בידו לזכות לחרות עצמית – אם הוא יודע את רוחו שלו, את אחריותו, את רוח החסד שבקרבו. אדם שיודע שה' אלוקיו מתהלך בו, יוכל להרגיש את ה' אלוקיו מתהלך עמו גם במלחמה. אולי גם במלחמה העצמית, הפנימית – על נטיית החסד כלפי הדורות הבאים.
לכן, כשיוצא אתה למלחמה על אויביך, כשבא אתה במחנה על האויב הזה – לא רק בעזרת נשקך ותכניות המלחמה שלך אתה מגן על הדורות הבאים ועל המשך קיומו של העם. לא רק שם אתה צריך לנצח, גם במלחמה הנוספת המתנהלת במחנה – המלחמה על טהרתך וטהרת מחניך – צריך אתה לנצח. לא רק למען ההווה, אלא בעיקר – למען העתיד. הדרך לעשות זאת, היא דרך מידת הנתינה שבך – דרך אותה מידה שהובילה אותך להתנדבות למחנה וליציאה לקרב. ... ב[מידת החסד הזה] תגלה את כוחך ועוצמתך, הנובעת ממקור אחד – מה' אלוקים המתהלך בקרב מחניך הקדוש.=